

જન્મજાત જ્ઞાતિ ભેદ તોડો!

આજકાલ આપણા હિન્દુ સમાજમાં જાતિ-ભેદ પ્રવર્તે છે, જો કે તેને જન્મ-જાત કહેવામાં આવે છે, છતાં તે ફક્ત "પોથી-જાત" છે. જન્મજાત શબ્દનો ચોક્કસ અર્થ જન્મથી જ એક અલગ જાતિ છે ---- જેમ કે ગાય, ઘોડો, માણસ, વાંદરો અને અન્ય જાતિઓ. તેવી જ રીતે, બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રિય, કાયસ્થ, મરાઠા, રાજપૂત, જાટ, ચમાર, ભંગી વગેરે હિંદુઓની માનવ-જાતિમાં જન્મ-જાતિનો ભેદ હોત તો તેને નાબૂદ કરવું આપણા માટે અસંભવ હતું. પરંતુ સંકેશ્વર પીઠના શંકરાચાર્ય પણ આ ભયથી ડરતા હતા, સુધારકોએ જાતિ-ભેદનો નાશ ન કરવો જોઈએ. તેથી જ તેઓ પ્રચાર, પ્રાર્થના અને "જાતિના ભેદભાવનો નાશ ન કરો" તેવી ધમકી આપવા માટે બહાર આવ્યા છે. આ પ્રચાર કાર્ય પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તે માને છે - ભલે તે તેના મનમાં હોય - કે આ કહેવાતી જાતિ ભેદ એવી કોઈ જન્મજાત નથી કે જેને ફક્ત બ્રહ્મદેવ જ બદલી શકે, પરંતુ કોઈપણ મનુષ્ય જ્યારે ઈચ્છે ત્યારે જીવી શકે છે. ટોપીની જેમ બદલી શકાય છે. તે કૃત્રિમ, ધારવામાં આવેલ, પ્રતીકાત્મક છે. ચમારને અડવું નહીં, ભંગીનું પાણી પીવું નહીં, નહીં તો જ્ઞાતિ-વ્યવસ્થા ખતમ થઈ જશે, જાતિ-ભેદ નાશ પામશે અને વર્ણસંકરતા વધશે વગેરે નકામી વાતો કહેતી વખતે સનાતની શંકરાચાર્ય આ વાતને કોઈ શરત વિના જાણતા ન હોવા છતાં તેઓ પોતે કબૂલ કરે છે કે

આ વર્ણ વ્યવસ્થા અને જ્ઞાતિ ભેદ એ જન્મ-જાતિ નથી, માત્ર પોથી-જાતિ છે. પુસ્તકમાં લખીને, આવા કુળના સમૂહને બ્રાહ્મણ, બીજાને ક્ષત્રિય, ત્રીજાને ભંગી ગણવામાં આવે છે અને તેના આધારે 'મારી જાતિ બ્રાહ્મણ અને તેની ભંગી' શ્રાધ્દ્ બાબતો સ્વીકારવામાં આવી છે. ગાયે ઘોડીને સ્પર્શ કર્યો. તેણીએ તેના બે-ચાર ચણા ખાધા અથવા ઘોડીએ ગાયના વાસણમાંથી થોડું પાણી પીધું. આ કારણે ગાય અને ઘોડાની જાતિ અચાનક બદલાઈ ગઈ. ગાયનાં શિંગડાં ગાયબ થઈ જાય કે ઘોડીનાં શિંગડાં નીકળે, ને જોતાં જ ક્યાંક ઘોડીની ગાય બની ગઈ હોય; અને તે રડવા લાગ્યો. અથવા ક્યાંક ગાય ઘોડી બનીને સતાવવા લાગી. આવું થતાં જ પશ્ચાતાપથી પ્રેરાઈને પંચગવ્ય પ્રાશન કરતાં જ ઘોડો પોતાની ગાયની ગાય અને તેની ઘોડીની ઘોડી બની ગયો. જો આમ હોત તો પણ 'જનમ જાત' શબ્દ જે આપણે તેમના જાતિ-ભેદ માટે વાપરીએ છીએ તે બ્રાહ્મણો, વૈશ્ય અને શુદ્રોના જાતિ-ભેદ માટે પણ વાપરી શકાય. પણ જો આવું કંઇક થાય તો પણ ગાય ઘોડી અને ઘોડીની ગાય બની શકતી નથી.' પણ બ્રાહ્મણોની જ્ઞાતિઓ એકસાથે બેસીને કઢીના સબડકા લેતા જ ઊડી જાય છે અને પંચગવ્ય-પ્રાશન કરતાંની સાથે જ પોતાની ડાળીઓ પર બેસી જાય છે. એટલે કે આપણા હિંદુ સમાજમાં કહેવાતા જન્મજાત-જાતિ-જાતિ-ભેદ જન્મજાત નથી, બલ્કે તેને જ્ઞાતિ ગણવામાં આવે છે. આ વાત આ શંકરાચાર્યની ચર્ચાથી સાબિત થાય છે, જેઓ માને છે કે કઢીના સબડકા લેતાની સાથે જ અલગ થઇ જવી જોઇએ અને પંચગવ્ય પ્રાશન થતાંની સાથે જ જોડાઇ જવું જોઇએ.

શું આ પુસ્તક-જ્ઞાતિ-જાતિ-ભેદભાવ આપણા હિંદુ રાષ્ટ્રની કલ્પના કે મુક્તિમાં મદદ કરે છે? જો એમ કહેવાય કે આજ મદદરૂપ નથી થયું તો તે ભૂતકાળમાં મદદરૂપ થયું હોવું જોઇએ, તેથી આ વિધાન પણ અહીં પ્રસ્તુત છે. રાયગઢનો કિલ્લો એક સમયે મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં સત્તાનો સ્તંભ હતો. પરંતુ તેથી જ આજે પણ તેની વિખૂટા પડી ગયેલી સ્થિતિમાં અને વૈજ્ઞાનિક યુધ્દ્ના યુગમાં - તેણે મહારાષ્ટ્રની રાજધાની કરવી જોઇએ? અગાઉ આ પોથી-જાતિ-જાતિ-ભેદભાવ રાષ્ટ્રપ્રવૃત્તિમાં પોષાતા હશે, તે સમયે તે “ધરણાત ધર્મમિત્યહુ” હતું.આથી આપણે પણ માનીએ છીએ કે તે જન્મજાત નથી અને જ્ઞાતિ-જાતિ છે, એટલે જ સાબિત કરી શકાતું નથી.કારણ કે પોથી-જાત ચિહ્નો પણ કેટલીકવાર રાષ્ટ્રીય ક્રમમાં પોષક હોય છે.પરંતુ આપણે એટલું જ કહી શકીએ કે જો તે આજે છે તો જો તે રાષ્ટ્રના હિતમાં ઘાતક હોય તો તેને પુણ્યશાળી ગણવું જોઇએ. અગાઉ તે કદાચ પુણ્ય હતું, પરંતુ પાછળથી તે રાષ્ટ્રના પતનનું કારણ હતું અને આજે પણ થઈ રહ્યું છે, તેથી આજે તેને પાપ ગણવું જોઇએ.

આજકાલ પ્રચલિત પોથી-જાત જાતિ-ભેદના ચાર મજબૂત પગ છે (1) સ્પર્શ બંધી, (2) વેપાર. બંદી, (3) રોટી બંદી અને (4) દીકરી-બંદી. આમાંથી તેના આગળનો "વ્યવસાય-બંદી" પગ લગભગ લચી ગયો હતો. અને હવે તે સાવ નકામો બની ગયો છે. તેથી તેના વિશે કંઇક લખવાની જરૂર છે. તેમ છતાં, વેપાર-બંધી કે જે તૂટી જઇ

છે તે કંઇ ક્ષત્રિયની તલવાર કે શુદ્રના હાસ્યથી તોડવામાં આવ્યું હતું તે નથી, પરંતુ જાતિભેદ અને ચતુર્વર્યના અધિક મહિમા ગાવાવાળા બ્રાહ્મણોના દંભથી હતું. સનાતની શાસ્ત્રી બૂમ પાડે છે - "રોટી બંદી ન તોડો, નહીં તો ચતુર્વર્યના મૂળને ઠેસ પહોંચશે, ધર્મ ડૂબી જશે." કહેવાય છે કે વ્યવસાય-બંધી જાતિ-ભેદનો પાયો હતો, અને મુખ્યત્વે તેને જડમૂળથી ઉખેડી નાખનાર બ્રાહ્મણ ધર્મના ગઢ એવા જાતિ-ભેદનો નાશ કરવાના પાપમાં સૌપ્રથમ સહભાગી છે. પછી તેમણે મનસ્વી વ્યવસાય અપનાવવાનું શરૂ કર્યું.આજે બ્રાહ્મણ કહેવાતા લોકો પણ દરજી, લુહાર, સુથાર અને ચમારનો વ્યવસાય કરે છે જેઓ વિલાયતી પગરખાં વેચે છે.આ ક્ષમાપાત્ર છે ! સનાતની શાસ્ત્રી અને શંકરાચાર્ય પણ સમર્થન આપે છે કે આ આપધર્મ છે. ક્ષત્રિય-વૈશ્યો પણ બ્રાહ્મણોને અનુસરતા હતા.પરંતુ તે ધર્મનિષ્ઠ સજ્જનોનું કહેવું છે કે તમે બ્રાહ્મણો, ક્ષત્રિયો અને વૈશ્યોના વેપારની બાબતમાં મનુસ્મૃતિનો થોડો પણ અવહેલના કરી છે. પછી ભંગી, ચમારોએ મનુસ્મૃતિના મૂળાક્ષરોનું પાલન કરવું જોઈએ - મૃત પ્રાણીઓની ચામડી ઉતરે અને સાફ કરે. તેઓએ અન્ય કોઇ વ્યવસાય ન કરવો જોઈએ. જાણે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિયો પર જ 'આપદા' આવે છે. ભંગીને આપદધર્મ નો લાભ આપનાર આ આપદ ક્યારેય સ્પર્શ કર્યો નથી. છેવટે, તે અસ્પૃશ્ય તો છે ! કોઇ તેમને સ્પર્શતું નથી. એટલા માટે તે ન તો જીવે છે અને ન તો તે સારી રીતે મરે છે !

વ્યવસાય-બંદી તોડીને પોતે જ પોતાના સનાતન જાતિ-ભેદની કમર તોડી નાખી છે. પરંતુ આ સનાતની શાસ્ત્રો તેની કલ્પના પણ કરતા નથી. તેથી જ આજની સનાતની અખબારોના દરેક પાનામાંથી રમૂજ ટપકતી હોય છે. જો તમે પ્રસ્તાવના જુઓ તો ત્યાં લખેલું હશે, "બધા વર્ગોએ પોતપોતાના શાસ્ત્રોક્ત કાર્યો કરવા જોઈએ; તેમણે જન્મજાત-જાતિ-જાતિની શાશ્વત પ્રથા ન છોડવી જોઈએ." આ રીતે, મુક્ત કંઠમાંથી બોલાયેલા શબ્દોની નીચે જુઓ. તો ખબર પડશે કે ત્યાં કોઇ છે.જોષીએ હળ વગેરે બનાવીને લુહારનું કામ કર્યું છે કે કોઇ મિશ્રાએ કાચની ફેક્ટરી સારી રીતે ચલાવી છે. તેથી, તેમને અભિનંદન આપવા માટે, એવો ફતવો આપવામાં આવશે કે બ્રાહ્મણોએ ખેતી કરવી નહીં, અથવા બ્રાહ્મણોને સરકારી નોકરીઓ ન મળે, તેથી આ અન્યાયનો સખત વિરોધ કરવો જોઈએ, વગેરે. એમના વિચારમાં એ વાત આવતી જ નથી કે મિશ્રા બ્રાહ્મણોએ જે કાચની ભઠ્ઠી પુરેપુરી સિદ્ધ કરી છે તેમાં વર્ણાશ્રમ-વિહિત વ્યવસાય-બંદીનું ખુલ્લેઆમ ઉલ્લંઘન થયું છે.

ગમે તે કહો, બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિય અને વૈશયએ જ જાતિ-ભેદના આગળના બે પગમાંથી વ્યવસાય-બંદીનો પગ નકામો બનાવી દીધો છે. તેથી જ હવે તે જાણીતું બન્યું છે કે જે કોઈ પણ વ્યવસાય કરવા માંગે છે. તેનાથી તેની જાતિનો નાશ થતો નથી. બીજો આગળનો પગ સ્પર્શ-બંધી છે, જેમાંથી સાત કરોડ લોકોને અસ્પૃશ્ય ગણવામાં આવતા હતા. પરંતુ સ્પર્શબંધી-વિનાશક આંદોલનનું મોજું ભારતના ખૂણે ખૂણે ફેલાઇ ગયું છે. તેથી જ હવે તે (સ્પર્શબંધી) પણ પાતાળમાં પહોંચી ગયેલી જેવી છે. અસ્પૃશ્યતા કેમ દૂર કરવી જોઈએ અને તેનાથી જે ભયંકર

નુકસાન થઈ રહ્યું છે, આ બાબતોની ચર્ચા જરૂર કરતાં વધુ કરવામાં આવી છે. તે કેટલો જલ્દી સમાપ્ત થાય છે, ફક્ત આ જોવાનું બાકી છે.

જાતિ-ભેદ રૂપી આ ચોપગા પ્રાણીના વ્યવસાય-બંદી અને સ્પર્શ-બંદી આ બે પગ નકામા થઇ ગયા છે, તેમ છતાં તેની પ્રગતિ ધીમી થઇ ગઇ છે, તેમ છતાં તે હવે આ બે પાછળના પગ, રોટી-બંદી અને પુત્રી-બંદી પર ઊભો રહીને ગર્વથી ગર્જના કરી રહ્યો છે.

જેઓ જાણે છે કે આ જ્ઞાતિ-જાતિ-ભેદભાવથી ભારતને અસીમ નુકસાન થઈ રહ્યું છે, તેઓએ બાકીના બે પ્રભાવશાળી તત્વોના ઉત્થાન માટે તેમની તમામ શક્તિ ખર્ચવી જોઈએ. રોટી-બંદી અને દીકરી-બંદી, આ જ એ આવતી કાલનો જ્ઞાતિ-ભેદ છે. આ બે પ્રથાઓ માત્ર બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિયોએ જ અપનાવી નથી, પરંતુ ભંગી ચમાર સુધીની તમામ જાતિઓ આ આત્મ-ઘાતક અને રાષ્ટ્રીય-ઘાતક પાપ કરી રહી છે. ઘણીવાર આપણે આપણું પાણી પીતા નથી, તેથી ઘણા મરાઠાઓ (શુદ્રો) જેઓ તેના પર હસે છે અને તેને ધિક્કારે છે, તેઓ પોતે ચમાર ભંગીનું પાણી પીવા તૈયાર નથી. ભંગીનું પાણી પીવાની ઘટના આવતાં જ કિમભુના અને ચમાર પણ જાતિ-ભેદના કટ્ટરપંથી બની જાય છે. એટલું જ નહીં પણ તે બ્રાહ્મણ કરતાં પણ વધુ બેડોળ દેખાડવા લાગે છે. આ રોટી-બંદી અને દીકરી-બંદીના પાપને કોઇ એક વર્ણ માટે દોષી ઠેરવી શકાય નહીં. ભંગીઓથી માંડીને બ્રાહ્મણો સુધી તમામ જાતિયો સમાન રીતે દોષિત છે. વાસ્તવમાં અસ્પૃશ્યતાની પ્રથા કેટલી ન્યાય, કેટલી હાનિકારક અને કેટલી મૂર્ખામીભરી છે, તેથી જે રીતે દેશભરમાં સાધક પુરાવાઓ સાથે તેની ચર્ચા થઇ રહી છે અને જે રીતે સક્રિય વિપક્ષોએ તેનો અંત લાવવાની શરૂઆત કરી છે, તે જ રીતે હવે રોટી-બંદી અને પુત્રી-બંદીના વિષયમાં પણ થવો જોઇએ. આ ચોપગા પ્રાણીના પોથી-જાત જાતિ-ભેદના બાકી રહેલા બન્ને પાછળના પગને પણ નકામા બનાવી દેવ જોઇએ જેથી આ કપટ કલેવર ધડામ દઈને નીચે પડી જાય અને શિથિલ થઇ જાય.

રોટી-બંદી અને દીકરી-બંદી એવા બે પ્રશ્નોમાંથી પ્રથમ (રોટી-બંદી)નો વહેલી તકે વિરોધ કરવો જોઇએ. કારણ એ છે કે પોથી-જાતિ જાતિના ભેદનો આ પગ વધુ નકામો છે. એક વાર તૂટે કે બીજો પણ આજના કરતાં નબળો પડી જાય અને પછી સરળતાથી તોડી શકાય. તેથી, નીચેની પંક્તિઓ દ્વારા, અમે ખાસ કરીને રોટી-બંદીના પ્રશ્ન તરફ હિન્દુ સમાજનું ધ્યાન દોરવા માંગીએ છીએ.

સામાન્ય રીતે, અસ્પૃશ્યતાની જેમ, રોટી-બંદી પ્રથા અન્યાયી કે અનૈતિક લાગતી નથી. પરંતુ અસ્પૃશ્યતા સામે ઉભા થયેલા સુધારકોના મગજમાં આ વાત સારી ન હતી કે આ રોટી-બંદીની પ્રથાએ અસ્પૃશ્યતાની સરખામણીમાં તેમના હિંદુ રાષ્ટ્રને ભારે નુકસાન કર્યું છે. આ પ્રથાને કારણે જે નુકસાન થયું છે અને થવાનું છે તેનું

સંકલન અને ખુલાસો જે રીતે થવું જોઇએ તે રીતે થયું નથી. જગ્યાની મર્યાદાને કારણે અમે અહીં વિગતવાર લખી શકતા નથી. ફક્ત સંદર્ભ ખાતર, અમે નીચે ચર્ચા કરી છે.

૧ - બહારના હિંદુ સામ્રાજ્યના વિનાશનું એક મુખ્ય કારણ આ રોટી-બંદી છે. બૌધ્ધ કાળના ઘણા સમય પહેલા, હિંદુ સામ્રાજ્યો અને હિંદુ વસાહતો ભરતખંડની બહાર દક્ષિણ અમેરિકાના મેક્સિકોથી આફ્રિકામાં ઇજિપ્ત સુધી વિખરાયેલા હતા. હિંદુ-ચીન (ઇન્ડો ચાઇના), ફિલિપાઇન્સ, સિયામ, જાવા, બ્રહ્મદેશ, અરેબિયા અને ઇજિપ્તમાંથી સેંકડો હિંદુ ઉપદેશકો, સૈનિકો, કલાવાન અને વેપારીઓ વહી ગયા. પરંતુ બહારના હાથનું ભોજન પીને આપણા ધર્મ અને જાતિથી દૂર જવાની આ પાગલ કલ્પના હિંદુ સમાજમાં પ્રવેશતા જ આપણું પતન શરૂ થયું. પ્રથમ વખત દરિયાઇ માર્ગ બંધ કરવામાં આવ્યો હતો. જેને હિંદુ ધર્મે કળિયુગમાં 'સમુદ્રનો સ્વીકાર' નિષિધ્ધ ગણાવ્યો હતો તેનું કારણ માત્ર રોટી-બંદીની મૂર્ખતા છે. આને કારણે, હજારો સૈનિકો, પુરોહિતો, વેપારીઓ અને મજૂરો કે જેઓ વહાણમાં ગયા હતા અને દરિયાઈ માર્ગે ગયા હતા, તેઓ હિંદુ સામ્રાજ્યોને તેમની સુધારણા અને રક્ષણ માટે બહાર છોડી ગયા હતા. માતૃભૂમિના આ એકવિધ આધારને તૂટવાથી, હિન્દુ-રાજ્યો અને ત્યાંની હિન્દુ વસાહતોએ મુસ્લિમો જેવા આક્રમક અને અત્યાચારી કટ્ટરપંથીઓના હાથમાં પોતાનો જીવ ગુમાવ્યો. આજ જો ઇંગ્લેન્ડમાં કોઇ ગુરુ એવો ધાર્મિક નિયમ બનાવે કે સિંધુની મુલાકાત લેવાથી અંગ્રેજોની ઉચ્ચ સંસ્કૃતિનો નાશ થાય, નેટીવો કે નિગ્રો સાથે પાણી પીવાથી અંગ્રેજોની જ્ઞાતિ છૂટી જાય, તેથી કોઈ અંગ્રેજ વિદેશમાં ન જાય.આપણે કરીએ તો અંગ્રેજોની દુર્દશા. આપણા ગુરુ દ્વારા રોટી-બંદીના ધાર્મિક શાસન અને પરિણામે સિંધુ-વૈદીના નિર્માણને કારણે આ સામ્રાજ્ય અને ભરતખંડની બહારની વસાહતો માટે આગામી બે સદીઓમાં સામ્રાજ્ય અને વસાહતો સમાન હશે.

૨ - વિશ્વવ્યાપી વેપારના વિનાશ અને જહાજના ભંગાણ માટે પણ રોટી-બંદી એક મજબૂત કારણ હતું. સામ્રાજ્ય કે વસાહત સ્થાપવા માટે ભરતખંડની બહાર કાયમી વસવાટ તો દૂર, મોટા વેપારી વહાણો લઈને આફ્રિકામાં કરોડો રૂપિયાનો દરિયાઇ વેપાર કરવાની પણ મનાઈ હતી. તે રોટલી-બંદી ને લીધે જ તે અન્યાયી બન્યો. એક સમયે રોમમાં હિંદુસ્તાનનો વેપાર એટલો આગળ વધી ગયો હતો કે તેને રોકવા માટે રોમના બાદશાહએ "હિન્દી માલનો બહિષ્કાર કરો" કહી સ્વદેશી ચળવળ શરૂ કરવી પડી. હિંદુઓનો વિશ્વવ્યાપી વેપાર અને તે જહાજો ત્યાં ડૂબી ગયા? કોઈ મહાસાગરના ભયંકર તોફાનમાં? ના, સવારની સાંજના તોફાનમાં! - રોટી-બંદી, સિંધુ-બંદી, પરદેશગમન-બંદી સિધ્ધ કરવાવાળા એક અનુષ્ટુપમાં (શ્લોક)! અહીં જમીનની "અટક" અને ત્યાં સમુદ્ર રૂકાવટ. તેનું પરિણામ? મલબારના સામુદ્રિક રાજાઓએ વિદેશમાં વેપાર કરવા ચાહ્યું. તેઓને પોતાના થોડા હિન્દુ પ્રજાજનોને મુસ્લિમ બનાવી વિદેશ મોકલવા પડ્યા. આ અવિશ્વસનીય ગાંડપણ એક

વિશ્વસનીય ઐતિહાસિક ઘટના છે. શરાજ કોંકણના ગરીબ મુસ્લિમો પૈસા કમાવવા આફ્રિકા જાય છે અને પાછા આવે છે. ધન સાથે પોતાના ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં બેસી રહે છે.પરંતુ એ જ ગામના હિંદુ ભંડારી સદીઓથી ગરીબ છે. તેનું કારણ એવું કહેવાય છે કે દરિયાઇ સાહસમાં તે મુસ્લિમ કરતા ઓછા ન હોવા છતાં, તે દરિયામાં નૌકાવિહાર કરી શકતા નથી. હિંદુ જે અજાણ્યાના હાથે ખાય કે તરત જ તેની જ્ઞાતિ જતી રહે,ધર્મ ડૂબી જાય. ગરીબીથી બળી ન જાય ત્યાં સુધી બાંધીને રાખે.

૩ - રાજ્યના વિનાશનું એક મજબૂત કારણ આ રોટી-બંદી અને પછી પરદેશગમન-બંદી પણ છે. વિદેશી દેશોની જ વાત કરીએ, મનુસ્મૃતિ અનુસાર, બ્રાહ્મણો, ક્ષત્રિયો અને વૈશ્યો માટે ભારતની બહાર કોંકણ અને અન્ય ભારતીય પ્રાંતોમાં રહેવાની મનાઇ છે. એ દક્ષિણ પ્રાંતમાં માત્ર જઇ આવવાથી પ્રાયશ્ચિત કરવું પડતું હતું. પછી ભારતની બહાર, અરબસ્તાનમાં, મૂર્તિપૂજકોનો વિનાશક ધર્મ ઉભો થયો છે - આ જાણીને સમુદ્રને તોડીને આક્રમણ પહેલાં પણ. આપણા સૈનિકો આ આક્રમક દુશ્મનનો નાશ કરવા માટે કેવી રીતે બહાર જશે? મુહમ્મદ સમુદ્ર ઓળંગ્યા પછી દાહિર કાસિમ સાથે લડી શક્યો, પણ મુહમ્મદના આગમન પહેલાં દાહિરે શા માટે હુમલો ન કર્યો? મુહમ્મદ ઘોરી દસ વખત પંજાબમાં હતો કે પૃથ્વીરાજ એક વખત પણ કાબુલ જઇ શક્યો ન હતો. તેનું મુખ્ય કારણ એ હતું કે હિંદુઓમાં સત્તા હોવા છતાં, તેમના હાથમાં મુકવામાં આવેલ "અટક" ની બેડીઓ તેમને રોકી રાખે છે. પેશવાઓના ઉદય સમયે પણ, અન્ય "ટાપુ" ના રહેવાસીઓ ઉંદરોની ગણતરી કરીને પણ પૂનાના "શનીવાર વાળા" તરફ જોતા હતા; પણ એ સમયના સાડા ત્રણ શાણા માણસોમાંથી કોઇએ એમનો ઇંગ્લેન્ડ દેશ ક્યાં છે એ સીધું જોયું ન હતું. જો સમગ્ર યુરોપમાં આપણા વકીલો પોર્ટુગલ, ફ્રાન્સ, જર્મની, રશિયા અને ઇંગ્લેન્ડની રાજધાનીઓમાં સ્થાયી થયા હોત, હજારો વેપારીઓ, વિદ્યાર્થીઓ, સૈનિકો અને વહાણો યુરોપના સમુદ્રો અને શહેરોમાં વિખેરાઇ ગયા હોત, તો આપણે પણ યુરોપના આપસના યાદવી સંધિ-વિગ્રહના બળ પર એટલો જ ફાયદો ઉઠાવત જેટલો તેઓએ અમારા યાદવ પાસેથી મેળવ્યો છે. પણ આપણા દેશમાં આખું યુરોપ ઉધમ મચાવતું હતું, છતાં અમારામાંથી કોઇ માઈના-લાલે યુરોપની મુલાકાતે ગયો ન હતો. એટલું જ નહીં, કોઇએ પેશ્વાઓને લંડન રજૂ કર્યું હોત - જેમ બોમ્બે અગ્રેજોને આપવામાં આવ્યું હતું, પેશવા તેને સ્વીકારી શક્યા નહીં, કારણ કે જે કોઇ હિંદુ પાસે લંડન પર શાસન કરવા જાય તે ખ્રિસ્તી બની ગયો હોત. શું લંડનમાં હિન્દુ સામ્રાજ્યની સ્થાપના થઇ હશે? તે સમયે અમેરિકા વેરાન દેશ હતો. લોકો માત્ર જઇને તેને જીતાડશે. પછી પેશવાની ફોજ ત્યાં જાય તો આપણે ત્યાં વસાહત ન સ્થાપી હોત? પણ જ્ઞાતિ તો ખાઇ-પીને જતી રહે છે ને? વિદેશ જવાથી આપણી જ્ઞાતિ જાય છે, પણ પરદેશીઓને વતનમાં આવવા દેવાથી, વતનને પરદેશ બનાવીને એ જ્ઞાતિ જતી નથી. અંગ્રેજોના હાથમાં રાજ્યનો છોડીને રાજ્યને ડૂબાડયુ તો પણ શ્રી રાઘોબાજી બ્રાહ્મણના બ્રાહ્મણ

જ રહ્યા; પરંતુ જો તે ઇંગ્લેન્ડ જઇને તેનું રાજ્ય છીનવી લે તો તેનો બ્રાહ્મણવાદ તરત જ નાશ પામ્યો હોત. તેઓને ખ્રિસ્તી તરીકે બહિષ્કૃત કરવામાં આવ્યા હતા. ધ્વજ લહેરાવતી વખતે અમે બહાર જવાના ડરથી વિદેશ (માકા કે કાબુલમાં) ગયા નથી - અમારી તાકાત હોવા છતાં. પણ મહમૂદ આપણા દેશમાં આવ્યો અને મથુરાને મક્કા અને કાશીને કાબુલ બનાવી દીધો. તે વિશે શું થયું? દુનિયાનું અન્ન-જલ ખાવાથી, રોટલી-બંદી તૂટે છે, જ્ઞાતિ જાય છે. પણ જગતે આપણી બધી નદીઓ અને અનાજને બાંધીને, ખાવા-પીને બરબાદ કરી નાખ્યા છે, તો પણ આપણી જ્ઞાતિનો નાશ થતો નથી. આ રોટી-બંદી પણ ભ્રષ્ટાચારનું મુખ્ય કારણ છે. વિધર્મીઓએ એક વાર મોઢામાં ચોખાનો ટુકડો મૂક્યો કે આપણે જન્મથી જ ભ્રષ્ટ થઈ ગયા છીએ - ના, વંશની સાથે ભ્રષ્ટ થઈ ગયા છીએ! કૂવામાં ગૌમાંસનો ટુકડો પડ્યો, આખી ગામની પરંપરા ભ્રષ્ટ થઇ ગઈ. આજે, મુસ્લિમ તરીકે ભ્રષ્ટ દેખાતા પાંચ છ કરોડ હિંદુઓમાંથી અને લગભગ એક કરોડ હિંદુઓ ખ્રિસ્તી તરીકે, દર સો લોકોમાં નવ્વાણું લોકો ફક્ત 'ખાવાથી જાતિ મરી જાય છે અને ધર્મ ડૂબી જાય છે' એવી ખોટી સમજણથી ભ્રષ્ટ થઈ ગયા છે. . ભારત સિવાય અન્ય કોઈ દેશે આવી મૂર્ખતા દાખવી નથી. રોટી-બંદીવાન! આ ચાર અક્ષરોના જડબામાં કરોડો હિંદુઓના બલિદાન થયા તો પણ ભરાયા નથી. તિરાડ પણ નથી. આ એક વાક્યમાં ઘણો ભયંકર અર્થ છે.

શુદ્ધિકરણના માર્ગમાં મુખ્ય અવરોધ આ રોટી-બંધી છે. રોટી-બંદીમાંથી જ શુદ્ધિ-બંદીનો જન્મ થયો છે. આ કારણોસર, જો કે અમે તે શુદ્ધિકરણ કેદીને તોડવા માંગતા હતા, પરંતુ રોટી-બંધીને તોડ્યા વિના, તે તોડી શકાય નહીં. આજ મુસ્લિમ અને ખ્રિસ્તી બનેલા લગભગ એલ કરોડ લોકો વસઈ, ગુજરાત, રાજસ્થાન, પંજાબ, બિહાર, બંગાળ જેવા પ્રાંતોમાં કરોડો લોકો શુદ્ધ થવા તૈયાર છે, પરંતુ તેમનો પ્રશ્ન માત્ર આ જ છે. આપણી જૂની જાતિ આપણા હાથનું ખાશે અને પીશે કે કેમ? શું તમે અમને તમારા સમાજમાં આત્મસાત કરશો? દીકરી-બંદીનો પ્રશ્ન જીવનમાં માત્ર એક જ વાર અવરોધો રજૂ કરશે, પરંતુ રોટી-કેદીનો પ્રશ્ન દરેક સ્થિતિમાં અવરોધો ઉભો કરે છે. છેલ્લાં દસ-પાંચ વર્ષમાં ગોમંતક અને રાજ્યસ્થાનમાં હજારો લોકો શુદ્ધ હિંદુ બની ગયા છે; પણ જે મૂર્ખ સમજણથી તે ભ્રષ્ટ થઇ ગયો હતો એ જ સમજ જો હિંદુ ધર્મમાં આવતાં જ તેના માથે ચઢાવી દેવામાં આવે તો દસ-વીસ વર્ષમાં પુજારીઓ કૂવામાં પગ નાખીને શુદ્ધ થઈ શકશે. તે કરવા માટે . તેથી જ રત્નાગીરી હિંદુ સભાએ શુદ્ધિકરણ વિધિમાં છેલ્લી પદ્ધતિ નક્કી કરી છે કે તે શુદ્ધિકરણ લોકોએ અહીં ચાલતા હિંદુ ભેટ ગૃહોમાં માત્ર ચમાર સાથે જ નહિ પણ મુસ્લિમો અને ખ્રિસ્તીઓ સાથે પણ પુષ્કળ પ્રમાણમાં ખાવું અને પીવું જોઇએ. ખોરાક પચી ગયો કે તે સાક્ષાત્ હિંદુ બની ગયો. આ ભવ્ય હિંદુ રેસ્ટોરન્ટમાં બ્રાહ્મણોથી લઇને ચંડાલ સુધીના સેંકડો હિંદુઓને જમતા જોઈને, પાદરીઓ, તેમના અર્થને સાબિત કરવા, તેમના ભ્રષ્ટ વ્યવસાયને નાશ માનીને, પોતાની ખુશી સાથે પાછા ફરે છે. સાચે જ, જો આપણે હિંદુ ખાઇને જ્ઞાતિ જવાનો આ મૂર્ખામીભર્યો

ડોળ છોડી દઈએ અને શુધ્ધ હુ સાથે ઓછામાં ઓછું રોટો વર્તન કરવાનું શરૂ કરીએ તો આવનારા દસ વર્ષમાં 10 લાખ હિંદુઓ સરળતાથી શુધ્ધ થઈ શકે છે. તે કટ્ટર હિંદુ બનશે. મુલ્લા મિશનરીના હાથનું પાણી પીને હિંદુ ભ્રષ્ટાચાર બંધ થયો, સમજો મુલ્લા-મિશનરીના મોઢાનું પાણી પણ સુકાઈ ગયું છે. પણ જ્યાં સુધી આપણે આ મૂર્ખામીભરી સમજણ નહીં છોડીએ ત્યાં સુધી શુદ્ધિકરણની ચળવળ કદી આગળ વધી શકશે નહીં અને લીધેલું પગલું પણ જાળવી શકશે નહીં.

૪ - હિન્દુઓના સામૂહિક વ્યવહાર અને પ્રગતિમાં અડચણ આવે તો પણ રોટી બંદી છે. રોટી-બંદીની સાંકળને કારણે સ્થળાંતર, બેઠક, કામ, કારખાના અને સામૂહિક આંદોલનમાં કેટલી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડે છે તેનો દરેકને અનુભવ છે. ખાસ કરીને એવા સમયે જ્યારે આ બંધનમાંથી મુક્ત થયેલા ખ્રિસ્તી, મુસ્લિમ, બૌધ્ધ રાષ્ટ્રોની ધમાલ સામે લડવાનો સમય હતો. માત્ર નેશનલ એસેમ્બલીની વાત જ લો. રિવાજને કારણે જો તમારે ત્યાં રોટી-બંદીનું પાલન કરવું હોય તો કેટલી હરોળ, કેટલી કટ, કેટલી જ્ઞાતિને ભોજન પીરસવું પડે. બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિના છપ્પન રોટલા - બંધ જ્ઞાતિઓ ત્યાં આવશે. લિંગાયતના હાથનું ખાશે નહીં. લિંગાયત બ્રાહ્મણના હાથનું ખાશે નહીં. અસ્પૃશ્યોમાં અસંખ્ય જાતિઓ છે પાની મહાર, બેકે-મહાર, દામોકી ચમાર, ઘાટી ચમાર, મોચી, મહેતર, ઘેડ. આમાં પણ બંગાળી, પંજાબી, મદ્રાસી, મેઘ, મોચી, મહાર શ્રાધ્ધ અલગ અલગ રોટલી છે. જો આજે નેશનલ એસેમ્બલીનો બધો સમય આ રોટી-બંધની લાઈનો ઉપાડવામાં અને ઉપાડવામાં ન વેડફાય તો એનું કારણ એ છે કે રાષ્ટ્રીય સભા રોટી-બંદીવાળાને ગરદન આપે છે અને ઓછામાં ઓછા પંડાલમાંથી બહાર ફેંકી દે છે.

ખૈર, આ રોટી-બંદીનો ગેરફાયદો ઉપર ઉલ્લેખ કર્યો છે, મૂર્ખતાને લીધે જે મુખ્ય થાય છે તેની સામે તેનાથી કોઇ ફાયદો થાય ખરો? તો પછી તેનું પાલન પણ કેવી રીતે થાય છે? એક પંક્તિમાં, એક બ્રાહ્મણ હાથના અંતરે બેસે છે, એક મરાઠા સહેજ ત્રાંસા ખૂણામાં, અને ખૂણામાં વાણીયા, દરજી, શ્રાધ્ધ. પરંતુ તેઓ બધા એક જ હરોળમાં બેસીને એકબીજામાં એટલો તફાવત રાખતા ન હતા કે તેમની જ્ઞાતિઓ પાતાળમાં ન પહોંચી જાય. એટલે કે જ્ઞાતિનો પ્રશ્ન રક્તબીજનો પ્રશ્ન નથી, પણ જમીનનો પ્રશ્ન બની ગયો છે. તમે કેટલા કરી શકો છો? પણ નેશનલ એસેમ્બલી જેવા વિષય પર ભૂમિતિનું શું થશે! ઉપરની ટૂંકી પણ સરળ ચર્ચા પરથી સ્પષ્ટપણે દેખાઇ આવે છે કે આ રોટી-બંદીએ હિન્દુસ્તાનને ઘણું નુકસાન પહોંચાડ્યું છે. આપણે આ સાંકળને તાત્કાલિક તોડી નાખવી જોઇએ. ભાત ખાવાથી જ્ઞાતિ કેવી રીતે જશે? ધર્મ કેવી રીતે મરી જશે? જ્ઞાતિઓ યુગલોના લોહીમાંથી જન્મે છે, વાસણમાં ઉકળતા ચોખાના પરપોટામાંથી નહીં, ધર્મનું સ્થાન પેટ નહીં, હૃદય છે. તેથી જ આ ધાર્મિક ગાંડપણ છોડીને, તબીબી વિજ્ઞાનની દૃષ્ટિએ, કોઈપણ યોગ્ય સ્થાને અને કોઈપણ મનુષ્ય સાથે, જે જોઇએ અને

પચાય તે આનંદથી ખાવું જોઈએ. હિંદુ સાથે ખાવાથી મુસ્લિમ ભ્રષ્ટ થતો નથી. હિંદુનું ભોજન ખાવાથી મુસ્લિમ મુસ્લિમ અને ખ્રિસ્તી ખ્રિસ્તી રહી શકે છે, તો પછી તે ખાવાથી હિંદુ શા માટે ભ્રષ્ટ થાય? આ રોટી-બંદીની મૂર્ખતાને લીધે આખી દુનિયા હિંદુઓ ખાઇ ગઇ. હવે હિંદુઓએ પણ દુનિયાની ચિંતાઓ પર હાથ સાફ કરવો જોઇએ અને બને ત્યાં સુધી પોતાનું ઘર બચાવવું જોઈએ. હિંદુઓએ જો સંસારના યુદ્ધમાં જીવવું હશે તો જે ભૂલી જવું પડશે તે રોટી-બંદી છે અને જે શીખવાનું છે તે રોટી લૂંટ છે.

—---

આ લેખ સાવરકરએ લખેલ બુક “હમારી સમસ્યાએ” માંથી અનુવાદ કરી લેવામાં આવેલ છે.

https://savarkar.org/en/encyc/2018/3/23/Download-section.html